

1819

פרוטוקול מספר 8/ב' מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ב', ב' חמוז תשי"ז - 1.7.57
בשעה 10,50

משתתפים:

- נ. ניר - יו"ר
- ע. איכילוב
- ס. אונא
- ב. אזניה
- ד. בר-דב-האי
- ס. בגין
- י. הררי
- ז. ורהפטיג
- ש. יוניצ'סן
- י. ישעיהו
- ח. יהודה
- י. ש. רוזנברג
- ח. רובין

מזמנים:

שר המשפטים פ. רוזן
היועץ המשפטי ח. כהן
מר גלס - משרד המשפטים
מר רוזנטל - משרד המשפטים

סדר-היום:

חוק בתי-המשפט.

היו"ר נ. ניר:

אני פותח את הישיבה.

קיבלנו תזכיר נוסף בענין חוק בתי-המשפט, הפעם מהנציגות הארצית של שופטי בתי-משפט השלום, בנוגע לסעיפים 26 ו-30 של החוק (מחלק את התזכיר לחברי הוועדה).

נעבור עתה לדיון בהערותיו של נשיא בית-המשפט העליון לחוק.

סעיף 9

ח. כהן:

בפסקה (2) של הסעיף התריע נשיא ביהמ"ש העליון על כך שהניסוח רחב מדי. אנו מציעים אפוא לצמצם אותו. במקום המלים "ועוד לא היו בידו הנדון העובדות החדשות או הראיות החדשות או לא היו ידועות לו", מלים היכולות להתפרש גם כחלות על סיבת רשלנות של הנדון, אנו מציעים: "ולא יכלו להיות בידו הנדון או לא יכלו להיות ידועות לו". עם התיקון הזה יבוא עיקר טענתו של נשיא ביהמ"ש העליון על תיקונו.

הנדל"ט: לקבל את ניסוחו של היועץ המשפטי לסעיף 9(2)

ח. כהן:

במקרה זה מסכים שר המשפטים למחוק את סעיף 9(4), בתנאי שתקבל הצעתו בסעיף 10.

א.ב.

סעיף 10

ח. כהן:

הסינוי הראשון שמציע שר המשפטים בסעיף זה, במקום המלים: "ונתעוררה העלייה לפי סעיף 9", אנו מציעים: "שאינה יכולה לשמש עילה לעיון שנית לפי סעיף 9". נשיא ביהמ"ש העליון התריע על כפילות בין סעיפים 9 ו-10. לא היתה כל כוונה לכפילות. במקרים שעליהם חל סעיף 9, חייבים ללכת לפי סעיף 9, וסעיף 10 חל רק במקרים שאינם סכוסים ע"י סעיף 9. אם יתקבל הסעיף הזה, כאמור, אפשר לבטל את סעיף 9(4). סעיף זה איפשר עיון מחדש במקרים בלתי מוגדרים שהיתה בהם טעות ב"ד. אמנם סעיף 9(4) אולי נתן זכויות יותר רחבות לנדון מאשר ניתנות לו לפי סעיף 10, כי יש בו מסננת כפולה. אבל בכל מקרה שדרושה מבחינה אובייקטיבית התערבות של ביהמ"ש, הדבר יבוא על תיקונו.

כיום המצב הוא שאני מחווה את דעתי בפני שר המשפטים במקרה שלדעתי פסה'ן הוא מבוטל. לפי הנוסח החדש תהיה זו העמדת שאלה לביהמ"ש. לביהמ"ש תהיה ברירה: או לעשות משפט חוזר, או לתת חוות-דעת לגבי השאלה לפני נשיא הסדינה.

י. הררי: האם יהיה נכון להגיד שלפי סעיף 9 אפשר לבקש רשות ערעור אבל רק אם ביהמ"ש העליון כבר בירר אי-פעם את העניין?

ח. כהן:

שאלות כאלו מתעוררות דוק במקרים שעדיין לא הגיעו לביהמ"ש העליון.

י. הררי:

כשיש אחת העילות לפי סעיף 9, האם אפשר לפנות ישירות לביהמ"ש העליון גם כשלא עברו את ביהמ"ש המחוזי?

ח. כהן:

ברור. ביהמ"ש העליון רשאי להעביר זאת לביהמ"ש המחוזי. שר המשפטים יכול לפנות כשיש עילה לפי סעיף 9, למשל: טעות משפטית על פני פס'ד בין אם היה ערעור או לא היה.

שר המשפטים:

קיבלתי היום מכתב מנשיא ביהמ"ש העליון בענין סעיף 10. הוא מבקש לכתוב בסעיף קטן (2): "בע"פ או בכתב". אני חושב שאפשר להתאים לזה.

י. הררי:

אני מבקש עוד שהות לחשוב על סעיף זה.

ח. כהן:

אני רוצה להעלות כאן עוד שאלה מטעם שר המשפטים. את הרביזיה הזאת קראנו בשם "עיון שנית". בחוק השיפוט הצבאי השם הוא "משפט חוזר". שר המשפטים חושב שמוטב לכתוב גם כאן "משפט חוזר".

י. הררי:

לפי המצב שיווצר מסעיפים אלה יוצא שיוכל אדם לפנות לפי סעיף 9, והחלטת נשיא ביהמ"ש העליון תהיה שאינו יכול להיענות לבקשה, וזה יפתח פתח לפנות אח"כ לשר המשפטים לפי סעיף 10.

ח. כהן:

כמובן, אם היתה כאן עילה שאיננה לפי סעיף 9.

ז. ורבהפטיג:

מסביב לסעיף 10 היה רעש גדול בלתי מוצדק. לפי סעיף זה שר המשפטים הוא כאילו המכריע אם יתקיים שיפוט חוזר. השאלה היא: איך עושים זאת?

א.ב.

ועדת החקרה, חוק ומשפט
1.7.57

ז. ורהפטיג:

אני הצעתי בסעיף 10 יהיה רק תוספת לסעיף 9. הייתי מבין אילו שר
המספטים איה מעביר את הענין - אם היה מוצא לזכרון - כדי שיוחלט אם
יש מקום למשפט חוזר או לא, ללא הקווליפיציית של סעיפים (1) ו-(2)
בסעיף 8.

ח. כהן:

להיפך. אם קיימות הקווליפיציית של סעיף
זה, לא חל סעיף 10 כלל. סעיף 10 בא רק

כדי לפנוע טעות משפטית.

ז. ורהפטיג:

בסעיף 9 יש שורה של קווליפיציית טתי
מותר לפתוח מספט חוזר וטתי אטור. אט סעיף
10 כוונתו לפתוח פתח נוסף גם למקרים שאין עליהם קווליפיציית בסעיף 9,
הריהו נותן את ההכרעה בידי שר המספטים, במקום שקודם היתה הכוונה
שההכרעה תהיה בידי ביהמ"ס.

מוטב אפוא שתכתבו: "הוגסה בקטה... רטאי
שר המספטים להעביר את הענין לנשיא ביהמ"ס העליון שיהיה רטאי לצוות
על משפט חוזר אף אם לא נמלאו בתיק זה התנאים של סעיף 9".

ח. כהן:

זה יותר ברוע, כי עי"כ אתה בטל בכלל את
סעיף 9.

שר המספטים:

כאן מדובר על ענינים שבאו לשר המספטים
עפ"י חנינות. אני מפנה את הענין לביהמ"ס
העליון, והוא יכול לומר: או שיש כאן מקום למשפט חוזר, או שהוא יכול
לחוות את דעתו לנשיא המדינה אם יש לחון או לא לחון. ביהמ"ס העליון
יכול גם לומר שאין כאן מקום לחנינה.

היוצא-דופן בענין הזה לגבי החוק האנגלי
הוא שיש בכך התחשבות קצת יותר מדי בכך שביהמ"ס העליון הוא הנותן את
חוות דעתו לנשיא המדינה במקום שר המספטים. באנגליה ובקנדה מחווים
בתי-המשפט את דעתם בפני שר המספטים. זוהי רק התחשבות ברגישותם של
אנשים.

ז. ורהפטיג:

בסעיף (2) מכניסים את ביהמ"ס העליון כסמכות
אדמיניסטרטיבית בענינים של חנינה, ואילו
בסעיף (1) הטאלה היא אם אין שר המספטים לוקח לו את סמכות ביהמ"ס
העליון. אני מציע אפוא למחוק את סעיף (2) ולהסאיר את הנוסח היסון.

י. הררי:

מתוך רצון להיות נוחים לדעת-הקהל אנו
מדברים על כך שכל זה יהיה בטעה שמגישים
בקטה לנשיא המדינה למתן חנינה. האם בחוק האוסר שטותר לחנות לנשיא
המדינה בזכר בכלל שר המספטים בדרך כלשהי, או טזהו נוהג?

ח. כהן:

חוק המעבר קובע שכל חתימה של נשיא המדינה
דורשת חתימת קיום של אחד מסרי המדינה.

י. הררי:

אבל סעיף 10 מציין שהדרך לפנות לחנינה
לנשיא המדינה היא דרך שר המספטים, ומכאן
שהוא יודע על כל בקטה. צריך אפוא להבהיר זאת ולא לכתוב בפטטות: "הוגסה
בקטה" כי אחרת באיזה אופן זה נודע בכלל לשר המספטים?

אינני מתנגד לכך שביהמ"ס יחווה דעתו
לשר המספטים. אבל גם פה צריכה להיות פסקה שנסיא המדינה אינו קטור
בחוות הדעת של ביה"ד. כי הפרודגטיבה של שר המספטים היא שהוא יכול
לתת חנינה בניגוד גטור למה שאוסר ביהמ"ס, ואילו ע"י הניסוח כאן אנו
כובלים את ידינו.

ח. כהן:

המדובר הוא על חוות-דעת, וברור שנסיא
המדינה אינו חייב להתחטב בה, ואין צורך

לכתוב זאת בפירוט בחוק.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.7.57

א.ב.

ד. בגין:

אני מבין שכוונת סר המספטים היתה ללכת
כברת-דרך לקראת נשיא ביהמ"ס העליון.
אבל אם כך - עדיין מתקשה אני להבין למה לנו הנוסח המסורבל הזה.
ראשית: מה פירוט "להעמיד את השאלה"?

ה. כהן:

כך אנו מתרגמים את המוסג

ו. בגין:

כמו"כ אנו אומרים שביהמ"ס הוא הרטאי
להחליט אם לפעול או לא לפעול. אולי
מוטב לומר שסר המספטים רטאי להמליץ בפני נשיא ביהמ"ס על טפסט חוזר
ואז יוכל נשיא ביהמ"ס להורות על טפסט חוזר או לא.

אם אנו מסאימים את שתי הפסקאות כפי
שהן, הרי אעפ"י שנתנו לביהמ"ס העליון את האפשרות להכריע, הוא יכול
רק להורות על טפסט חוזר או לחוות את דעתו בענין חנינה. אבל הוא
אינו יכול שלא לפעול כלל, וצריך להטאיר לו גם אפשרות זו.

סעיף זה יתן לביהמ"ס העליון הספעה על
נשיא המדינה גם בשאלות שאינן שאלות יורידיות, וזאת אין להטאיר
בידיו.

אני מציע אפוא למצוא בוסס קצר טאד
שיאפשר לסר המספטים להעלות שאלה כזאת בפני ביהמ"ס העליון, וגם
ללכת לקראת נשיא ביהמ"ס העליון. אני מציע אפוא לכתוב: רטאי סר
המספטים להמליץ בפני נשיא ביהמ"ס העליון על טפסט חוזר, וההכרעה
הסופית תהיה בידי ביהמ"ס העליון."

ז. מזנינה:

אני מקבל את הרהורו של ח"כ ורהפטיג
בנוגע לסעיף (2), אבל לא בנוגע ל-(1).

לי נראה הנוסח "להעמיד את השאלה" יותר
טאטר "להמליץ". כל מי שטוען צריך למצוא התערבות של הרשות הטבעת
בטיקוליה של הרשות הסופטת צריך להיטנע מהמלה "להמליץ". סר המספטים
רק סעמיד את השאלה בפני ביהמ"ס, כלומר: הוא ססב לבעיה את תוספת-לנו
של ביהמ"ס אבל "להמליץ" - בכך יס כבר ססום התערבות.

ואם כך - אני עומד על כך שהעמדת השאלה
תהיה בפני ביהמ"ס העליון ולא בפני נשיא ביהמ"ס העליון. כי אגב בירור
בקסת חנינה הוברר לסר המספטים שכאן יס חסס של עוות-דין, ועל כך
דרוסה הכרעה מספטית סלאה. מבחינה זו אני מקבל את הנוסח המוצע.

אם ביהמ"ס העליון יפסוק בענין זה שאין
כאן אפשרות של דיון, אזי, טאחר שפסה"ד של ביהמ"ס הוא פומבי - סיבכנו
את הכרעתו של הנשיא בנוגע לחנינה ע"י אקט פומבי בענין טפסט חוזר.
אם הנשיא יתן עכסיו חנינה על אף העובדה שביהמ"ס העליון דן טוב וטטר
שאינו ראוי לדיון חוזר - תתעורר שאלה: טדוע בכל זאת באה החנינה?

בסופו של דבר אני תומך אפוא בנוסח
הקיים של סעיף (1), ומציע למחוק את (2).

ח. אונג:

בקטר להתחסנות ב"רעט" הבלתי-טוצדק,
אני חוסב סזה אינו טוב. אם כולנו
אטנמ טטוכנעים שאין בסיס לרעט הזה, לא טוב לסנות בתוכן הדברי, אם
כי אטטר אולי לסנות קצת בניטוח. כאן יוצא שביהמ"ס העליון נכנס
למעטה לסאלת החנינה. כיום צריך זה להיות סר הטגיס לנשא את בקסת
החנינה. יכול אפוא סר המספטים לקבל חוות-דעת שביהמ"ס כדי טיוכל
להגיס את חוות-דעתו הסלאה לנשיא המדינה, אבל חוות-הדעת של ביהמ"ס
לא צריכה ללכת לנשיא המדינה יסירות. לא נראה לי כלל שביהמ"ס
העליון יביא חוות-דעת בפני נשיא המדינה.

אני מסכים שחוות-הדעת צריכה ללכת לסר
המספטים ולא לנשיא המדינה.

א.ב.

ט. אונא:

נוסף לכך, אם כותבים: "ביהמ"ס יכריע בדבר", פירוש הדבר שהכרעתו מחייבת. אפשר לעשות זאת רק בצורה של חוות דעת ולא של הכרעה. שר המספטים יכול להתחשב או שלא להתחשב בחוות הדעת של ביהמ"ס העליון כשהוא מוסר את הדו"ח שלו בענין החנינה לנשיא המדינה. אבל לא ייתכן שביהמ"ס יהיה המכריע כאילו בשאלת החנינה. אני הייתי מסתפק בסעיף (1) הסודדה למעשה עם הנוסח הקודם, פרט לתיקונים לסוניים. אם רוצים דוקא את סעיף (2), הייתי מציע לתוב שביהמ"ס יכול לחוות את דעתו כלפי שר המספטים, והשר יעשה מה שהוא רוצה.

י. ט. רוזנברג:

בסעיף 10 אני רואה שתי נקודות: (1) שסוניים עוד עילה על אלו המפורטות בסעיף 9. מבחינה זו היה יותר קל להכניס סעיף זה כסעיף קטן בוסף בסעיף 9. (2) בקטר לחוות-דעת. אני חושב שהכוונה בנוגע לחוות-הדעת היא לא שתפקידו של ביהמ"ס העליון. ביהמ"ס העליון דן בדבר מתוך גישה מספטיא גרידא. אסור לו לקבל בחשבון שום נימוקים אחרים. שר המספטים נותן לנשיא המדינה חוות-דעת גם מבחינה מספטיא וגם אחרת, סוציאליט וכו', גם בשאלות שאינן מובאות בפני ביהמ"ס. אי-אפשר אפוא להעביר את האחריות הזאת של שר המספטים אל ביהמ"ס העליון.

סיום כך אין סעיף (2) נראה בעיני כלל. לא יכולה להיות שום חוות-דעת של ביהמ"ס העליון, לא לשר המספטים ולא לנשיא המדינה. ביהמ"ס העליון יכול לחוות דעתו רק אם יש סינוי מספטיא בענין, רק על ריהביליטציה, אבל לא לגבי חנינה שיכולים להיות לה נימוקים אחרים לגטרי.

הייתי מציע להעביר את הענין הזה לשיא ביהמ"ס העליון ולא להרכב של שלושה. מפני שהשאלה היא אם לדון בדבר או לא לדון, ואם הענין מועבר להרכב של שלושה - נכנסים כבר למעשה לעצם הדיון. סעיף 10 הוא מבחינה זו בדיוק כמו סעיף 9.

אני מציע אפוא: "הוגקה בקשה לנשיא המדינה לטתן חנינה או להפחתת עונש, והתעוררה שאלה אשר לדעת שר המספטים ראוייה לדיון ("ראוייה לדיון" ולא "לחנינה") ואשר אינה יכולה לסמס עילה לעיון שנית (למספט חוזר) לפי סעיף 9, רשאי שר המספטים להפנות את השאלה לנשיא ביהמ"ס העליון, ורשאי ביהמ"ס העליון לפעול בענין כאילו היתה כאן עילה לעיון שנית לפי סעיף 9."

ע. איכילוב:

הניסוח המוצע בסעיף 10 בא לכבד את רצונו של נשיא ביהמ"ס העליון בנוגע להרגשת העקיפה של ביהמ"ס כספונים לחנינה לנשיא המדינה. אני מסכים לניסוח של סעיף (1), אבל אני מציע תיקון לסעיף (2), ותוספת לדעתי, אם עיון מחדש מתבטט על פסה"ד, צריך ביהמ"ד להעביר את חוות-הדעת, כי חסוב מאוד שבמקרה כזה לנאסם שהצעת הפחתת העונש באה מצד ביה"ד. אם ביה"ד חוזר על העונש שהיה קודם - אין זה גורע מזכותו של שר המספטים לבקש מהנשיא הקלה בהסתמך על נקודות לא מספטיא. סיום כך אינו רוצה להשאיר את הדרך סגורה בפני שר המספטים כפי שהמוצע עכסיו בסעיף (2).

פ. כהן:

אפשרות כזאת של שר המספטים אינה נכנסת לגדר סעיף כזה. הניסוח הזה אינו סוגר את האפשרות הזאת. בגדר סעיף 10 נכנס רק סיקול של טעות ב"ד.

ס. יוניצ'סון:

כולנו הסכמנו לסעיף הזה. כשהתחילה הסערה הגיש ח"כ ורהפטיג הסתייגות, ואז ידע בדיוק על מה אנו מחליטים. עובדה היא שכל הוועדה, כולל שר המספטים, הסכימו להתקרב קצת לדעתו של נשיא ביהמ"ס העליון. אינו רואה כיצד חושב נשיא ביהמ"ס העליון שהסעיף הזה עכסיו טוב יותר בשבילו משהיה סעיף 9. בסעיף 10 הקודם התערב שר המספטים רק בשלב מוקדם, ואשר לנשיא ביהמ"ס העליון: תדון טוב ותוציא פס"ד. בסעיף החדש נכנס השר כבר לעצם מה שהוא צריך להחליט. הוא סוגר בפני ביהמ"ס העליון את הדרך שלא להביע חוות-דעת כלל.

לכן אני מציע לא להכניס את ביהמ"ס העליון כלל בקטר עם החנינה, ולמחוק את סעיף (2) ולהשאיר את (1) כפי שהוא כאן, עם הטלה "להטליץ".

א.ב.

ד. בר-רב-האי:

את הענין של חוות-הדעת הבנתי אני לגמרי אחרת. אין זו חוות-דעת בקשר עם חנינה. ברור שאין קשר בין ביהמ"ס ובין עצם החנינה. סעיף (2) אוטר שביהמ"ס העליון רשאי לעשות אחת מאלו: או לדון או לחוות את דעתו שאין מקום לדון, אבל לא לחוות דעתו בקשר לחנינה. ביחס לענין זה בלבד ימסור ביהמ"ס חשובה לשר המשפטים, וענין החנינה הוא ענינו של השר. אם תכתבו אפוא בסעיף (2) "שתיסר לשר המשפטים" במקום "לנשיא המדינה", יהיה הענין בסדר.

ה. ה'ר נ. ביר:

כולנו הסכמנו לסעיף 10, אלא בא נשיא ביהמ"ס העליון ואמר: אם כתוב "להורות", יהיה מי שיחשוב שזה פוגע באי-תלות השופטים. כל הענין טמון אפוא במלה "להורות", ואילו אנו באים עכשיו לתת לנשיא ביהמ"ס העליון הרבה יותר סמך שביקש. אני מציע אפוא להשאיר את סעיף 10 ולשנות את המלה "להורות" במלה "להציע" או "להסליף". במקרה זה אין אנו מסתבכים בכל ענין החנינה.

י. הררי:

רציתי לדעת אם יש עוד מקרה אחד בו יש לבית המשפט העליון רשות לחוות דעה.

לא.

ח. בהן:

ברצוני להעיד על שר המשפטים שכאשר בא להציע לכם את הנוסח הזה הוא חשב להקל עליכם את העבודה ולא לסבך את הדברים. בכל זאת הייתי מבקש שהוועדה תסקול פעמיים לפני שהיא מסרבת לקבל את הצעת שר המשפטים שיש בה כדי להמתיק את הגלולה על נשיא ביהמ"ס העליון מבלי להגביל את הסעד שלפי מיטב הכרתנו אנו חייבים לתת לאגסיט שנידונו ונענסו על לא עוול בכפם או שלא לפי כללי הדין.

אם תלסחק פסקה (4) בסעיף 9, צריכה להיות במקומו אפסרות אחרת לאפשר דיון מחדש בענין שיש בו לכאורה טעות בי"ד. אם כך, דרוס סעיף 10 בהיקף רחב. אל נא תסכחו שהמדובר הוא באגסיט חיים היושבים בבית-הסוהר. אינני רוצה להוסיף ולקבל על עצמי את האחריות שנטלתי עד עכשיו לומר לשר המשפטים, ודרכו לנשיא המדינה, שבית-המשפט עשה מעשה טעות או סקרה כאן עוות-דין והנשיא בתוקף סמכותו צריך לתקן זאת. זהו ענין בשביל ביהמ"ס, וכבודו של ביהמ"ס דורס שזה יבוא בפניו ולא בפני הרשות המבצעת.

אבל מזה נובע גם שביהמ"ס אינו צריך להיות רשאי להתחמק מענין זה. כששר המשפטים אוטר שיש כאן חסס של עיוות-דין, ביהמ"ס חייב לומר לו אם החסס הזה מוצדק או לא, ואי-אפשר לוטר: נשיא ביהמ"ס אוטר שהשאלה בכלל לא מתעוררת. בכל הארצות הנאורות קובע החוק שבמקרה ששר המשפטים מפנה את תסומת-לב בית-המשפט, ביהמ"ס חייב לטבת ולהחליט.

מדוע אי-אפשר להסליף בפני ביהמ"ס? - "סמליצים" אצלנו ו"מציעים" בפני הרשות המבצעת. אבל בפני ביהמ"ס אין "סמליצים". ביהמ"ס אינו פתוח ואינו צריך להיות פתוח בפני המלצות, ובזה אני מסכים עם ח"כ אזניה. בפני ביהמ"ס מעמידים שאלה, מגישים תביעה, ערעור או קובלנה, ולא סמעי ששמישהו טגיס תביעה ביהמ"ס אוטר: אין אני נזקק, פרט למקרה שאין לו סמכות.

אני מוכן לקבל כמה וכמה דברים שנאמרו כאן בטגרת סעיף 10 כפי שנוסח. ואז הנוסח יהיה - בעיקר בהתחשב במה שרמז ח"כ ורהפטיג:

"הונסה בקסה לנשיא המדינה לטתן חנינה או להפחתת עונס, ולדעת שר המשפטים מתעורר חסס של טעות בדין סחסת עילה שאינה יכולה לסמס עילה לעיון סנית (סספט חוזר) לפי סעיף 9 - רשאי שר המשפטים להעמיד שאלה לביהמ"ס העליון, וביהמ"ס העליון רשאי לעשות אחת מאלה: לדון בענין כאילו הורה נשיאו על עיון סנית לפי סעיף 9" - אבל זה אינו מספיק, מפני שסספט חוזר טוב רק במקרים סבהם

א.ב.

סתעוררות שאלות עובדיות: שמיעת עדים מחדש וכו', מה שאין כן כספסה'ד על פניו טראה על טעות, כסביהמ'ס חורג מסמכותו לפי החוק. אני, בתור רשות מבצעת, איני יכול לומר לסר המספטים סביהמ'ס חרג מסמכותו. זה צריך נשיא ביהמ'ס העליון לעשות, אבל זה לא ענין של חנינה. בסעיף (2) אני טוכן אפוא גם כן לשנות את הנוסח כדי שלא יהיו ספקות, אבל הוא חייב להסאר, ואני מציע אותו כדלקטן: "לחנות דעתו הספטיית בסאלה, סביהמ'ס סבלי להכניס את המלים "סתימסר לנשיא הסדינה". חנות-הדעת הטייעצות של ביהמ'ס העליון ידועות בכמה וכמה ארצות. אטנם זהו המקרה הראשון שאנו מכניסים זאת בחוקים שלנו, אבל אינני רואה טביעה לכך, ביחוד שזה יועיל לנאסטים שהורסעו שלא כדין.

לכן אני מציע לקבל את הצעת סר המספטים ולחזור לנוסח של סעיף 10 כפי שהיה בטיוטה הקודמת.

סר המספטים:

נשיא ביהמ'ס העליון טען נגד סעיף 10 כמה טענות. הוא הסתייג מהטענה שהסעיף פוגע באי-תלות ביהמ'ס אלא אמר שיש חשש שאחרים יחטבו כן. שנית, הוא טען לגבי הכפילות שנראתה לו בין סעיף 10 ו-9, כל עוד כלל סעיף 9 את הסעיף-קטן (4). נשיא ביהמ'ס העליון אמר: אם ישאר סעיף 9 (4) - ציפו אותנו בבקשות. אם סעיף 9 (4) חוזר אפוא עכשיו לכאן בטסגרת יותר כצומצמת, ההתנגדות פחות חריפה, כי סר המספטים לא יפנה דברים שאין להם כל סחר לביהמ'ס העליון.

סופטי ביהמ'ס העליון היו טוכנים גם עכשיו למחוק גם את סעיף 9 (4) וגם את סעיף 10 אם נכניס את המלים "בכתב או בע'פ". נראה לי שאין זה הגיוני סביהמ'ס העליון ימסור חנות-דעת לנשיא הסדינה אלא לסר המספטים, וזאת תהיה חנות-דעת מספטיית על סאלה מספטיית.

בסעיף 19 לחוק הערעורים הפליליים האנגלי גם כן יש שתי אלטרנטיבות: או טספט חוזר או חנות דעת. גם לפי החוק הקנדי יש ברירה כזאת. אני חושב שמוטב סנלך בדרך התקדים הזה.

ט. בגיון:

לא הטייעצתי די הצורך בסאלת חנות-הדעת. זהו ענין חדס שנתעורר לפתע-פתאום, ואני מציע לא לסהר. אני רוצה להציע הצעת-נוסח בלי החידוש הזה:

"הוגשה בקסה לנשיא הסדינה לסתן חנינה או להפחתת עונס... וסאי סר המספטים להעמיד את הסאלה לביהמ'ס העליון והכרעתו אם לקיים בענין דיון סני או טספט חוזר".

י. הררי:

אני מציע את הנוסח הקודם של סעיף 10 המקורי סבלי לשנות בו שום דבר, ולהסאיר בו את המלה "להפנות".

היו'ר נ. ניר:

הצעתו של ח'כ ורהפטיג אוטרת: "הוגשה בקסה לנשיא הסדינה לסתן חנינה או להפחתת עונס, ונתעוררה סאלה סלדעת סר המספטים מצדיקה טספט חוזר, לסרות סלא קיימים התנאים בסעיף 9 - וסאי סר המספטים להעביר את הענין לביהמ'ס העליון, וביהמ'ס העליון וסאי לדון בענין כאילו הורה נשיאו על טספט חוזר לפי סעיף 9". הוא מוציא מהסעיף את ענין חנות-הדעת.

י.ש. רוזנברג:

הצעתי היתה לכתוב בסוף: "וסאי סר המספטים להפנות את הסאלה לנשיא ביהמ'ס, ווסאי נשיא ביהמ'ס לדון בסאלה כאילו היתה קיימת עילה לעיון טחדש".

היו'ר נ. ניר:

הצעותיהם של חברי הכנסת בגין, ורהפטיג ורוזנברג חוזרות לסעסה לסעיף 10 הקודם, כסינויים קלים, בלי אובליגטוריות. לעומתן עומדת הצעת סר המספטים.

א.ב.

ועדה חוקה, חוק מספט
1.7.57

- תשובה:
1. להוציא את סעיף (2) מהצעת סדר המספטים.
 2. לא להכניס את העקרון האובליגטורי לגבי ביהמ"ס העליון.
 3. לקבל את ההצעה שביהמ"ס העליון ידון בשאלה ולא נשיא ביהמ"ס העליון.

סעיף 10 ינוסח כדלקמן:
 "הוגשה בקשה לנשיא המדינה לסתן חנינה או להפחתת עונש, והתעוררה שאלה אשר לדעת סדר המספטים ראוייה לדיון בביהמ"ס העליון ואשר אינה יכולה לשטט עילה למספט חוזר לפי סעיף 9 - רשאי סדר המספטים להעמיד את השאלה לביהמ"ס העליון, וביהמ"ס העליון רשאי להחליט אם לקיים עיון נוסף לפי סעיף 9."

הסתייגות: י. הררי (טציע את סעיף 10 המקורי);
 י.ס. רוזנברג ("נשיא ביהמ"ס העליון"
 ולא "ביהמ"ס העליון").

נמסין בדיון ביום ד' הקרוב.

היו"ר ב. ניר:

(החלטת ועלה ב-12.35)